

MONITORING ŠKŮDCŮ POLNÍ ZELENINY

36. TÝDEN (31.8.2026)

Kateřina Kovaříková a Kamil Holý

Národní centrum zemědělského
a potravinářského výzkumu

Zprávy jsou zveřejňovány v Zelinářském zpravodaji, na Rostlinolékařském portálu a umístěny na webových stránkách CARC: www.carc.cz. Monitoring je podpořen z prostředků MZe - NAP (Národní akční plán k bezpečnému používání pesticidů).

Výskyt škůdců

Obecně nám škůdců na polích ubývá. Dřepčící nebyli zaznamenáni vůbec, a to ani na jedné z lokalit - avšak, bylo po dešti a mohli být jen ukryti. Ale i poškození na listech je méně intenzivní. Naopak byl zaznamenán enormní výskyt molic (zejména na kapustách). Na jedné lokalitě už jich bylo tolik, že se nevešly na spodní stranu listů a seděly i na vrchních listech. Housenice pilatek zatím bez nálezu. Na chřestu larvy chřestovníčka a klopušky, ale počty jsou nízké. Na jedné lokalitě na kedlubnách bylo hodně housenek - zápředníčka a běláška, ale zřejmě se jedná o neošetřované porosty před sklizní. Nálezy mûr v lapácích nulové.

Brukvovitá zelenina - nejhorší je momentálně situace s molicemi, ostatní škůdci téměř bez výskytu. Pouze na jedné lokalitě hojné nálezy housenek a pár jedinců dřepčíka olejkového (stěhují se z letních úkrytů na řepku). Stále létá a klade bělásek, ale i poletujících motýlů je vidět méně než v předchozích týdnech. Mšice zelná také téměř není - zaznamenána pouze 1 malá kolonie o pár jedincích. Záchyt zápředníčka polního v lapácích obvykle pár jedinců, ale na jedné lokalitě 23 jedinců. Vyskytuje se také dost predátorů - slunéčka, pestřenky, drabčící.

Ostatní zelenina - monitorovat výskyt poškození od housenek osenice polní (zejména celer, mrkev, mladá cibule). Opět byl zaznamenán vyšší výskyt zavíječe řepného (chytá se do lapáku na zápředníčka na jedné lokalitě). Housenky jsou široce polyfágní a mohou tak zaškodit v různých plodinách. Celer na většině lokalit vypadá OK, posledně nalezené ohnisko hniјících rostlin se nerozšiřuje. Zjištěno poškození chřestu larvami chřestovníčka obecného, ale zdá se, že většina larev už se vesele kuklí v půdě (anebo je spláchl déšť). Protože požerků bylo dost, zatímco larev málo.

Riziková: molic, vlašovičnicková, housenky, chřestovníček obecný, třásněnky, pilatka řepková, drátovci, mšice zelná

Molice vlašovičnicková

- pozor na zdroje z napadených brukví.

Monitoring - spodní strana listů brukvovitých zelenin.

Ochrana - sítě proti hmyzu. Porosty s pupárií zapravit co nejdříve po sklizni do půdy - listy nesmí zůstat na povrchu, molice se líhnou i ze suchých listů! Lapací rostliny - sklizené plochy nechat co nejdéle na pozemku - část molic naklade na rostliny, které se před líhnutím nových dospělců zapraví. Jako lapací nelze použít rostliny dříve napadené molicí - staly by se zdrojem molic.

Mšice zelná

- stále má potenciál škodit - provádět monitoring.

Monitoring - v začátku prohlédnout zejména srdéčka zelí, později spodní strana listů, stonky... na zelí je již z dálky vidět zvlněný okraj mladých lístků v hlávce

Ochrana - selektivní aficidy (při výskytu predátorů). Při nízkém počtu mšic je možno spoléhat na přirozené nepřátele, v současnosti mají vysokou početnost.

Zápředníček polní

- dospělci v lapácích (lokálně), vývoj je rychlý za sucha a tepla, zaznamenány vyšší počty housenek (lokálně).

Monitoring - dospělci ve feromonových lapácích nebo vizuálně na rostlinách. Zeleně zbarvené housenky na spodní straně listů.

Ochrana - (neděravé) sítě znemožní kladení. Ošetření proti nejmladším housenkám před objevením škod.

Pilatka řepková

- aktivita dospělců v brukvích. Výskyt dospělců 3. generace bývá obvykle během srpna a září. Ale vzhledem k vlnám veder může být vývoj urychlen. A mimořádně se může vyskytnout i 4. generace. Housenice se líhnou z vajíček během cca týdne.

Monitoring - vizuální kontrola porostu. Žluté misky. Dle plodiny při výskytu 1-2 housenic na rostlinu postřík (brukvovitá zelenina od 5 % napadených rostlin).

Ochrana - sítě zabrání v kladení, přípravky na bázi azadirachtinu. Postřík na mladé larvy (viz Registr POR).

Osenice polní

- početnost v lapácích nulová, plošné škody nebudou, ale i při nízké početnosti se mohou objevit lokální škody - ohniska. V oblastech s pravidelnou škodlivostí monitorovat výskyt housenek.

Monitoring - housenky většinou ukryté v půdě v okolí rostliny nebo v paždí listů, žir v noci. Přítomnost se pozná podle požerků, na celeru např. požrané dolní části řapíků.

Ochrana - ošetření proti nejmladším housenkám, které žerou na nadzemních částech. Starší housenky zůstávají trvale v půdě - ochrana nefunguje. Housenky jsou aktivní v noci - postřík navečer nebo v nočních hodinách.

Kovolesklec gama

- aktivita dospělců. Během srpna výskyt dospělců 2. nebo 3. generace. Vyhovuje mu teplo a vlhko. Housenky jsou polyfágní. V některých letech se přemnožuje a působí holožíry.

Monitoring - světelné lapače (viz web ÚKZÚZ), vizuálně - počet housenek na rostlinách.

Ochrana - těžké poškození žírem jen zřídka (pouze v extrémních letech), jinak přípravky doporučené v Registru POR.

Dřepčící rodu *Phyllotreta*

- výskyt nerovnoměrný dle ochrany, velký potenciál stále škodit - šíření z neošetřovaných zdrojů.

Monitoring - dospělci na vrchní i spodní straně listů, v chladu a větru se ukrývají v půdě - sledovat i míru poškození listů.

Ochrana - sítě proti hmyzu. Nezakryté porosty ošetřit proti dospělcům.

Třásněnky

- výskyt různých stadií.

Monitoring - jsou většinou ukryté mezi listy u báze. Posátá místa jsou světlá, stříbrná, někdy s kupičkami tmavého trusu.

Ochrana - dle druhu cibule a době sklizně. Cibule prodáváná s listy nesmí mít výrazné poškození, cibule bez listů - nižší intenzita ošetřování, nálet bude až do podzimu.

Sviluška chmelová

- polyfágní druh, ve venkovní zelenině se přemnožuje v suchých a teplých letech. Aktuálně bez záznamu.

Monitoring - dospělci i nymfy na spodní straně listů, kde vytvářejí pavučinky. Posáté rostliny žloutnou. Malá velikost - použít lupu.

Ochrana - důležité je ošetřit spodní stranu listů akaricidy nebo oleji.

Bělásek řepový

- dospělci poletují v porostech, kladení vajíček, výskyt housenek se zvýšil (lokálně).

Monitoring - zjišťovat přítomnost a líhnutí vajíček na rostlinách.

Ochrana - při nízkém výskytu se spoléhá na přirozenou regulaci a postřiky na ostatní škůdce. Kladení vajíček zabrání zakrytí porostu textilií. Ošetření se provádí při překročení prahu škodlivosti na housenky nižších instarů.

Užitečné organismy

- aktuálně hojně slunéčkovití brouci - zejména na kapustách napadených molicemi, také výskyt pestřenek, dále pavouci, drabčící.

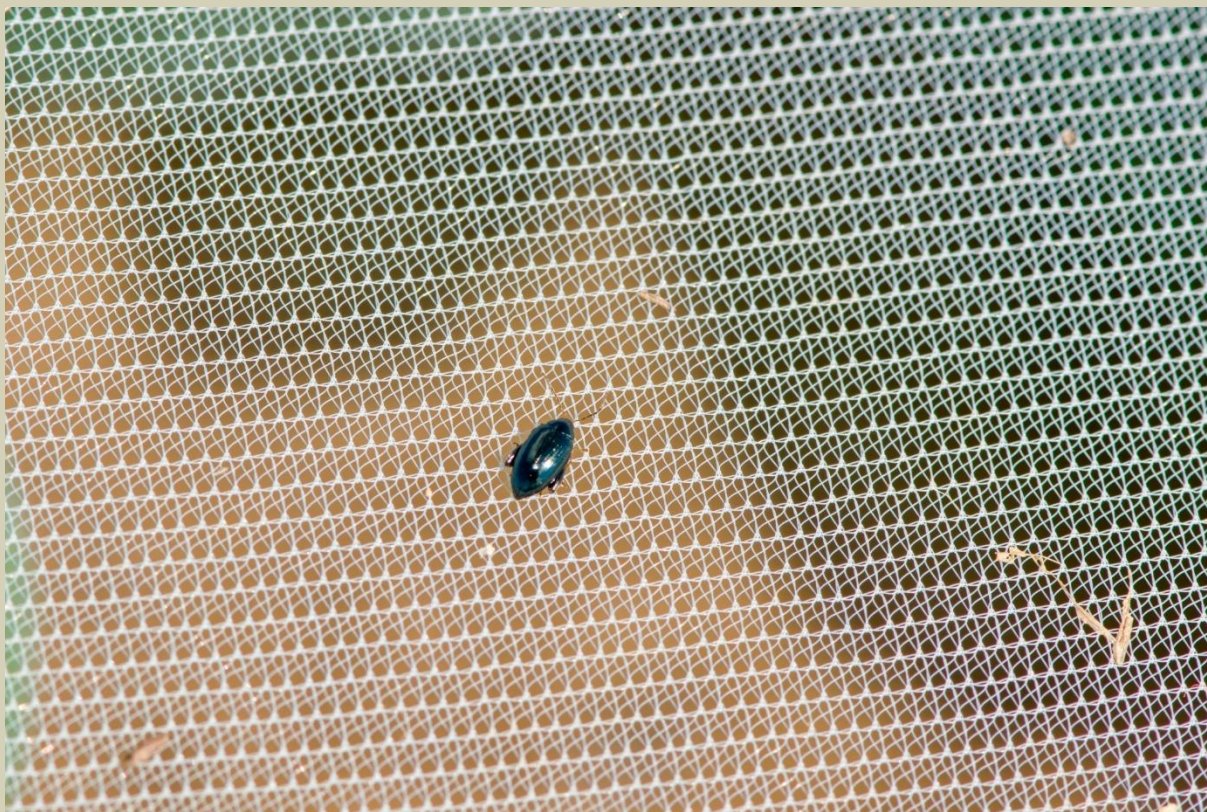
Užiteční: slunéčko sedmítečné, pestřenka psaná, sekáč

Bělásek řepový je momentálně nejaktivnější motýl.

Na některých lokalitách je třeba dávat pozor na škodlivé výskyty housenek jako je zápředníček polní (obr. vlevo) a housenky bělásků. Parazitace u zápředníčků byla letos také vysoká (obr. vpravo) - kokon parazitoida (*Cotesia*).

Dřepčík olejkový se vyhřívá na síti nad kedlubnami.

Pod stítí se nacházelo několik dospělých mandelínek bramborových.

Do zápníčkových lapáků se chytá zavíječ (3 motýli vlevo).

Z kolonií mšice zelné jsou nyní jen drobné fragmenty, ale i ty stále mají potenciál při vhodných podmínkách se namnožit.